

МОНІТОРИНГ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ЩОДО ПОДАТКОВИХ РИЗИКІВ MONITORING OF LEGAL NORMATIVE ACTS OF TAX RISKS

УДК 336.221.24

Сисоєнко І.А.

к.е.н.,
доцент кафедри фінансів, банківської
справи та страхування
Херсонський національний технічний
університет

Карлюка Д.О.

к.е.н.,
доцент кафедри економіки,
підприємництва та економічної безпеки
Херсонський національний технічний
університет

У статті розглянуто, проаналізовано нормативно-правові акти щодо податкових ризиків. Розглянуто поняття істотного ризику як ризику, прийняття якого є обов'язковим для ділової практики контрольованих операцій. Визначено податкові ризики під час визначення зіставлення комерційних та/або фінансових умов зіставних операцій з умовами контрольованої операції. Надано перелік фіскальних ризиків, пов'язаних з діяльністю суб'єктів господарювання. Розглянуто ризики у сфері митного контролю.

Ключові слова: податки, платники податків, податкові ризики, фіскальні ризики, митні ризики.

В статье рассмотрены, проанализированы нормативно-правовые акты относительно налоговых рисков. Рассмотрено понятие существенного риска как риска, принятие которого является обязательным для деловой практики контролиру-

емых операций. Определены налоговые риски при определении сопоставимости коммерческих и/или финансовых условий сопоставимых операций с условиями контролируемой операции. Предоставлен перечень фискальных рисков, связанных с деятельностью субъектов хозяйствования. Рассмотрены риски в сфере таможенного контроля.

Ключевые слова: налоги, налогоплательщики, налоговые риски, фискальные риски, таможенные риски.

The legal normative acts of tax risks are considered and analyzed in the article. The concept of substantial risks as the risk what is obligated for a business-controlled operation is considered. The commercial and financial operations tax risks of are determinate. The list of the economic subject's fiscal risks is given. Customs risks are considered in the article.

Key words: taxes, taxpayers, tax risks, fiscal risks, custom risks.

Постановка проблеми. Діяльність суб'єктів господарювання підлягає обов'язковому оподаткуванню, отже, супроводжується ризиком, тому моніторинг нормативно-правових актів щодо податкових ризиків у господарській діяльності суб'єктів господарювання є актуальним [1, с. 200].

Незважаючи на те, що значна кількість наукових праць українських науковців присвячена оцінюванню податкової політики, питання дослідження чинної нормативно-правової бази України щодо дослідження податкових ризиків та системи управління ними розглянуте недостатньо [2, с. 35]. Навіть після прийняття Податкового кодексу України на цьому етапі залишається актуальним питання тіньової економіки та проблеми повної сплати податків і зборів суб'єктами підприємницької діяльності до бюджету. Вирішити цю проблему можна саме завдяки впровадженню в податкову систему дієвого правового механізму з моніторингу податкових ризиків та управління ними [3, с. 68].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у дослідження системи податкових ризиків зробили такі науковці, як В. Андрущенко, В. Вітлінський, В. Вишневецький, М. Виклюк, О. Вовчак, О. Десятнюк, А. Загородній, А. Крисоватий, В. Синчак, Т. Козенкова, К. Колісніченко, Л. Сідельникова, А. Соколовська, О. Тимченко.

Постановка завдання. Метою статті є здійснення аналізу використання в нормативно-правових актах України поняття «податковий ризик». Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

– розкриття сутності понять «податковий ризик» відповідно до чинних нормативно-правових актів України;

– характеристика видів податкових ризиків, що виникають під час здійснення контрольованих операцій;

– виокремлення фіскальних ризиків, пов'язаних з діяльністю суб'єктів господарювання державного сектору економіки;

– характеристика системи управління ризиками у сфері митного контролю.

Виклад основного матеріалу дослідження. В Податковому кодексі України поняття ризику використовується як ймовірність недекларування (неповного декларування) платником податків податкових зобов'язань, невиконання платником податків іншого законодавства, контроль за яким покладено на контролюючі органи [4].

Також Податковий кодекс України визнає поняття істотного ризику як ризику, прийняття якого є обов'язковим для ділової практики контрольованих операцій. Контрольованими операціями є господарські операції платника податків, що можуть впливати на об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств платника податків:

– господарські операції, що здійснюються з пов'язаними особами-нерезидентами;

– зовнішньоекономічні господарські операції з продажу та/або придбання товарів та/або послуг через комісіонерів-нерезидентів;

– господарські операції, що здійснюються з нерезидентами, зареєстрованими в державах (на територіях), або які є резидентами цих держав;

– господарські операції, що здійснюються з нерезидентами, які не сплачують податок на прибуток (корпоративний податок), зокрема з доходів, отриманих за межами держави реєстрації таких нерезидентів, та/або не є податковими резиден-

тами держави, в якій вони зареєстровані як юридичні особи [4].

Під час зіставлення комерційних та/або фінансових умов зіставних операцій з умовами контрольованої операції також можуть враховуватись ризики сторін операції, пов'язані з провадженням господарської діяльності, що впливають на умови операції:

- виробничі ризики, включаючи ризик неповного завантаження виробничих потужностей;
- ризик зміни ринкових цін на придбані матеріали та вироблену продукцію внаслідок зміни економічної кон'юнктури, інших ринкових умов;
- ризик знецінення виробничих запасів, втрати товарами споживчих якостей;
- ризики, пов'язані зі втратою майна чи майнових прав;
- ризики, пов'язані зі зміною офіційного курсу гривні до іноземної валюти, встановленого Національним банком України, процентних ставок, кредитні ризики;
- ризик, пов'язаний з відсутністю результатів проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт;
- інвестиційні ризики, пов'язані з можливими фінансовими втратами внаслідок помилок, допущених під час здійснення інвестицій, включаючи вибір об'єкта інвестування;
- ризик заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу;
- підприємницькі (комерційні) ризики, пов'язані зі здійсненням стратегічного управління, включаючи цінову політику, стратегію виробництва та реалізації товарів (робіт, послуг);
- ризик зниження рівня споживчого попиту на товари (роботи, послуги) тощо [4].

Як відомо, контролюючі органи мають право проводити камеральні, документальні (планові або позапланові, виїзні або невиїзні) та фактичні перевірки.

Документальною перевіркою вважається перевірка, предметом якої є своєчасність, достовірність, повнота нарахування й сплати всіх податків та зборів, а також дотримання валютного та іншого законодавства, контроль за чим покладено на контролюючі органи, дотримання роботодавцем законодавства щодо укладення трудового договору, оформлення трудових відносин з працівниками (найманими особами), а також яка проводиться на підставі податкових декларацій (розрахунків), фінансової, статистичної та іншої звітності, реєстрів податкового та бухгалтерського обліку.

Документальна планова перевірка проводиться відповідно до плану-графіка перевірок. До плану-графіка проведення документальних планових перевірок відбираються платники, які мають ризик щодо несплати податків та зборів, невиконання іншого законодавства, контроль за яким покладено на контролюючі органи [4].

Періодичність проведення документальних планових перевірок платників податків визначається залежно від ступеня ризику в діяльності таких платників податків, який поділяється на високий, середній та незначний [5].

Відповідно до Наказу Державної фіскальної служби України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку взаємодії між підрозділами органів державної фіскальної служби при організації, проведенні та реалізації матеріалів перевірок платників податків» від 31 липня 2014 р. № 22 податкові ризики можуть бути виявлені під час отримання податкової інформації. При цьому податковий ризик у Наказі означає можливість втрати бюджетних надходжень внаслідок вірогідного або встановленого порушення податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи. Податкові ризики встановлюються під час первинного аналізу отриманої зі внутрішніх та/або зовнішніх джерел податкової інформації, а також під час проведення органами Державної фіскальної служби України вторинного аналізу діяльності платника податків, зокрема під час підготовки до перевірки (доперевірочного аналізу) та/або проведення перевірки платника [6].

Постановою Кабінету Міністрів України від 11 січня 2018 р. № 7 затверджено Методику оцінювання фіскальних ризиків, пов'язаних з діяльністю суб'єктів господарювання державного сектору економіки [7].

Документ встановлює механізм визначення можливого вартісного впливу фіскальних ризиків від діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки (далі – суб'єкти господарювання) на показники державного бюджету та визначає основні показники, які використовуються для оцінювання фіскальних ризиків, пов'язаних з діяльністю суб'єктів господарювання, встановлює порядок їх розрахунку за даними фінансової звітності, напрями аналізу діяльності суб'єктів господарювання задля виявлення об'єктивних та суб'єктивних причин виникнення фіскальних ризиків.

До фіскальних ризиків, пов'язаних з діяльністю суб'єктів господарювання, належать:

- зменшення податкових та неподаткових надходжень, зокрема частини чистого прибутку (доходу), що відраховується до державного бюджету державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями, дивідендів (доходу), нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, у статутному капіталі яких є державна власність (порівняно із запланованим обсягом);

- виконання державою гарантійних зобов'язань у разі неможливості суб'єктів господарювання виконати свої зобов'язання перед кредиторами та гарантом;

– надання додаткової державної допомоги суб'єктам господарювання для покриття збиткової діяльності згідно із Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»;

– інші ризики, які можуть приводити до фінансових та інших втрат або проблем з ліквідністю суб'єкта господарювання, що тягнуть за собою витрачання централізованих фондів грошових коштів держави.

Фіскальними ризиками, пов'язаними з діяльністю суб'єктів господарювання, є можливе відхилення прогнозованих показників фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання від запланованого рівня, що може привести до зменшення надходжень бюджету та/або потребувати додаткових витрат бюджету. Такі ризики виражаються в абсолютних цифрах або відсотках валового внутрішнього продукту.

Оцінювання фіскальних ризиків, пов'язаних з діяльністю суб'єктів господарювання, проводять органи управління окремо щодо кожного суб'єкта господарювання, що належить до сфери їхнього управління. Оцінювання проводиться органами управління на підставі отриманої від суб'єктів господарювання інформації про фінансово-економічну діяльність.

В разі виявлення органом управління суб'єктів господарювання, операції (дії) яких можуть впливати на зменшення обсягу доходів та/або збільшення обсягу видатків державного бюджету, збільшення дефіциту державного бюджету або зростання державного боргу, уповноважений орган подає Міністерству фінансів України інформацію в паперовому та електронному вигляді про таких суб'єктів господарювання, а також пояснювальну записку, яка складається окремо щодо кожного суб'єкта господарювання.

Також передбачені ранги ризику та індикатори до них:

1) дуже високий рівень ризику, який встановлюється, коли суб'єкт господарювання має дуже високе боргове навантаження (показник «Важіль чиста заборгованість» є більшим, ніж 5; збиткова діяльність (чистий збиток) або від'ємне значення показника EBITDA);

2) високий рівень ризику, який встановлюється, коли суб'єкт господарювання має високе боргове навантаження (показник «Важіль чиста заборгованість» є більшим, ніж 3; коефіцієнт поточної ліквідності (покриття) на рівні менше (або дорівнює) 1);

3) значний рівень ризику, який встановлюється, коли суб'єкт господарювання має високе боргове навантаження (показник «Важіль чиста заборгованість» є більшим, ніж 3; коефіцієнт поточної ліквідності (покриття) на рівні від 1 до 2 (включаючи 2));

4) помірний рівень ризику, який встановлюється, коли суб'єкт господарювання має значення показника «Важіль чиста заборгованість» на рівні більше (або дорівнює) 2;

5) низький рівень ризику.

Задля визначення основних фіскальних ризиків для бюджету, які виникають від діяльності суб'єктів господарювання, оцінювання розміру фіскальних ризиків та вірогідності їх виникнення, визначення політики чи заходів, які варто розглянути для мінімізації фіскальних ризиків та визначення обсягу додаткового фіскального простору, необхідного для розміщення будь-яких залишкових фіскальних ризиків після того, як було вжито заходів з мінімізації фіскальних ризиків, органи управління проводять постійну роботу з виявлення ризиків суб'єктів господарювання та управління ними, що належать до сфери їхнього управління, формують реєстр фіскальних ризиків, пов'язаних з діяльністю таких суб'єктів господарювання.

Державна фіскальна служба України подає щокварталу до 10 числа наступного місяця Міністерству фінансів України інформацію про сплату суб'єктами господарювання до державного бюджету податків, зборів та інших платежів, наявну податкову заборгованість, надміру сплачені платежі та розмір отриманих податкових пільг. Зазначена інформація подається в розрізі суб'єктів господарювання, включених до переліку суб'єктів господарювання, з якими можуть бути пов'язані найбільші фіскальні ризики, а також платежів.

Коли за результатами проведеного аналізу Міністерством фінансів України виявлені неузгодженості в поданій органом управління та/або суб'єктом господарювання, функції з управління яким виконує Кабінет Міністрів України, інформації про показники діяльності суб'єкта господарювання, Міністерство фінансів України має право звернутися до органу управління та/або такого суб'єкта господарювання із запитом щодо надання завірених належним чином копій фінансової звітності та письмових пояснень.

Не менше значення в діяльності контролюючих органів має система управління ризиками у сфері митного контролю. Система управління ризиками, яка використовується під час митного контролю в Україні, впроваджується в роботі митних органів з 2005 р. З 2006 р. в автоматизованій системі митного оформлення застосовується модуль автоматизованої системи аналізу та управління ризиками, який забезпечує проведення автоматизованого аналізу та оцінювання ризиків у режимі реального часу під час оформлення митних декларацій. Модулі автоматизованої системи аналізу та управління ризиками в наземних пунктах пропуску через державний кордон запроваджено в автоматизованій системі митного оформлення у 2012–2013 рр.

Застосування автоматизованої системи аналізу ризиків та управління ними як автоматизованої складової частини системи управління ризиками дає змогу здійснювати автоматизований відбір митних декларацій або переміщень товарів, транспорт-

них засобів, осіб через державний кордон, за якими необхідно посилити митний контроль, визначати перелік митних формальностей та фіксувати інформацію, внесену посадовими особами митниць за результатами проведених митних формальностей.

Інтеграція використання митних та податкових баз даних, зокрема для автоматизації оцінювання ризиків, дала змогу підвищити ефективність таргетингу (механізм проведення аналізування та оцінювання ризиків, відповідно до якого зовнішньоекономічні операції підлягають додатковій оцінці щодо наявності ризиків з використанням доступних джерел інформації) найбільш ризикових зовнішньоекономічних транзакцій під час здійснення митного контролю.

У середньому щомісяця модулі автоматизованої системи аналізу ризиків та управління ними забезпечують проведення автоматизованого оцінювання ризиків близько 200 тис. митних декларацій, 290 тис. переміщень комерційних та 1,26 млн. переміщень пасажирських транспортних засобів у наземних пунктах пропуску через державний кордон [8].

Діяльність контролюючих органів з оцінювання ризиків та управління ними полягає у виконанні таких завдань [9]:

1) формування інформаційної бази даних системи управління ризиками контролюючих органів;
2) аналізування, виявлення та оцінювання ризиків, зокрема з використанням інформаційних технологій, що включають систематичне:

– виявлення умов та факторів, що впливають на виникнення ризиків;

– визначення областей ризику;

– визначення критеріїв із заданими наперед параметрами, використання яких дає можливість здійснювати вибір об'єкта контролю, що становить ризик (індикаторів ризику);

– оцінювання ймовірності виникнення ризиків та можливої шкоди в разі їх проявлення;

3) розроблення та вжиття практичних заходів з управління ризиками з урахуванням:

– результатів аналізування та оцінювання ризиків;

– результатів аналізу необхідних ресурсів та очікуваних результатів вжиття запланованих заходів;

4) аналіз результатів та коригування вжитих заходів з управління ризиками, що включає:

– здійснення контролю за практичним вжиттям заходів;

– збирання, оброблення та аналізування інформації про результати вжитих заходів задля їх коригування та вдосконалення системи управління ризиками.

Порядок здійснення аналізування та оцінювання ризиків, розроблення та вжиття заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю розроблено задля забезпечення вибірковості митного контролю шляхом застосування системи управління ризиками, поліпшення ефектив-

ності роботи Державної фіскальної служби України під час митного контролю та митного оформлення за рахунок застосування методів управління ризиками, зокрема аналізу ризиків з використанням інформаційних технологій та встановлення єдиного підходу до здійснення органами Державної фіскальної служби України (їх структурними підрозділами) аналізування та оцінювання ризиків, розроблення та вжиття заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю [10].

Розроблення та вжиття практичних заходів з управління ризиками здійснюються з урахуванням результатів аналізування та оцінювання ризиків, аналізування необхідних ресурсів та очікуваних результатів вжиття запланованих заходів.

Управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю здійснюється на стратегічному, тактичному та оперативному рівнях.

На стратегічному рівні управління ризиками за результатами аналізування, виявлення та оцінювання ризиків Державна фіскальна служба України визначає пріоритетні напрями розроблення відповідних заходів. Реєстр ризиків повинен містити пріоритетні напрями розроблення та вжиття заходів з управління ризиками; інформацію щодо органів Державної фіскальної служби України (їх структурних підрозділів), відповідальних за реалізацію відповідного напрямку.

На тактичному рівні управління ризиками органами Державної фіскальної служби України (їх структурними підрозділами) в межах компетенції за результатами аналізування, виявлення та оцінювання ризиків, відповідно до реєстру ризиків, розробляються заходи з управління ризиками. Для цього використовуються такі інструменти:

– профілі ризику;

– орієнтування;

– індикатори ризику;

– методичні рекомендації щодо роботи посадових осіб митниць з аналізування, виявлення та оцінювання ризиків;

– випадковий відбір.

На оперативному рівні управління ризиками митниці (митні пости) Державної фіскальної служби України застосовують інструменти з управління ризиками в конкретних випадках здійснення митного контролю товарів, транспортних засобів, зокрема під час здійснення контролю із застосуванням системи управління ризиками, для визначення форм та обсягів митного контролю.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, на основі вищевикладеного матеріалу можна зробити узагальнюючі висновки:

– управління податковими ризиками в Україні здійснюється на основі відповідного нормативно-правового забезпечення, а саме кодексів України, постанов та розпоряджень Кабінету Міністрів України, наказів Міністерства фінансів України та Державної фіскальної служби України;

- законодавство України визначає такі ризики, як податкові, фіскальні та митні;
- оцінювання податкових ризиків покладено на Державну фіскальну службу України та її територіальні органи;
- оцінювання фіскальних ризиків, пов'язаних з діяльністю суб'єктів господарювання, проводять міністерства, органи виконавчої влади та державні колегіальними органи;
- оцінювання митних ризиків покладено на митні органи України.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Шапочка Ю. Аналіз нормативно-правових актів України щодо регулювання діяльності громадських організацій як суб'єктів оцінювання державної політики. Вісник національної академії державного управління при Президенті України. 2013. № 2. С. 200–207.
2. Сізіков О., Євдін О., Климась Р., Якименко О. Стан законодавчої та нормативно-правової бази з питань застосування ризик-орієнтованого підходу у сфері безпеки в Україні та шляхи її удосконалення. Науковий вісник: цивільний захист та пожежна безпека. 2014. № 2. С. 35–40.
3. Євтушенко Н. Податкові ризики та система керування ними. Вісник Дніпропетровського університету. 2016. № 6. С. 68–77.
4. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
5. Порядок формування плану-графіка проведення документальних планових перевірок платників податків: Наказ Міністерства фінансів України від 2 червня 2015 р. № 524 // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
6. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку взаємодії між підрозділами органів Державної фіскальної служби при організації, проведенні та реалізації матеріалів перевірок платників податків: Наказ Державної фіскальної служби України від 31 липня 2014 р. № 22 // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
7. Про затвердження Методики оцінювання фіскальних ризиків, пов'язаних з діяльністю суб'єктів господарювання державного сектору економіки: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 січня 2018 р. № 7 // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
8. Про розвиток системи управління ризиками у сфері митного контролю на період до 2022 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 978-р // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
9. Митний кодекс України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
10. Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: Наказ Міністерства фінансів України від 31 липня 2015 р. № 684 // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.

REFERENCES:

1. Shapochka Yu. (2013) Analiz normatyvno-pravovykh aktiv Ukrainy shchodo rehuliuвання diialnosti hromadskykh orhanizatsii yak subiektiv otsiniuvannya derzhavnoi polityky [Analysis of normatively-legal acts of Ukraine in relation to adjusting of activity of public organizations as subjects of evaluation of public policy]. Visnyk natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezydentovi Ukrainy, no. 2, pp. 200–207.
2. Sizikov O., Yevdin O., Klymas R., Yakymenko O. (2014) Stan zakonodavchoi ta normatyvno-pravovoi bazy z pytan zastosuvannya ryzik-oriientovanoho pidkhodu u sferi bezpeky v Ukraini ta shliakhy yii udoskonalennia [State of legislative and normatively-legal base on questions application of ryzik-oriientovanoho approach in the field of safety in Ukraine and ways of her improvement]. Naukovyi visnyk: tsyvilnyi zakhyst ta pozhezhna bezpeka, no. 2, pp. 35–40.
3. Yevtushenko N. (2016) Podatkovi ryzky ta sistema keruvannya nymy [Tax risks and control system by them]. Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu, no. 6, pp. 68–77.
4. Podatkovi kodeks Ukrainy [Tax code of Ukraine]. Availabele at: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
5. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy "Poriadok formuvannya planu-hrafika provedennia dokumentalnykh planovykh perevirok platnykh podatkov" [Order of forming of plan-chart of realization of documentary planovykh verifications of taxpayers]. Availabele at: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
6. Nakaz Derzhavnoi fiskalnoi sluzhby Ukrainy "Pro zatverdzhennia Metodichnykh rekomendatsii shchodo poriadku vzaiemodii mizh pidrozdilamy orhaniv derzhavnoi fiskalnoi sluzhby pry orhanizatsii, provedenni ta realizatsii materialiv perevirok platnykh podatkov" [About claim of Methodical recommendations in relation to the order of co-operation between subdivisions of organs of government fiscal service during organization, realization and realization of materials of verifications of taxpayers]. Availabele at: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
7. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy "Pro zatverdzhennia Metodyky otsiniuvannya fiskalnykh ryzkyv, poviazanykh z diialnistiu subiektiv hospodariuvannya derzhavnoho sektoru ekonomiky" [About claim of Methodology of evaluation of the fiscal risks related to activity of subjects of menage state to the sector of economy]. Availabele at: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
8. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy "Pro rozvytok systemy upravlinnia ryzkamy u sferi mytnoho kontroliu na period do 2022 roku" [Out development of control system by risks in the field of custom control on a period 2022 to]. Availabele at: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
9. Mytnyi kodeks Ukrainy [Custom code of Ukraine]. Availabele at: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
10. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy "Pro zatverdzhennia Poriadku zdiisnennia analizu ta otsinky ryzkyv, rozroblennia i realizatsii zakhodiv z upravlinnia ryzkamy dlia vyznachennia form ta obsiahiv mytnoho kontroliu" [About claim of Order of realization of analysis and estimation of risks, development and realization of measures on a management risks for determination of forms and volumes of custom control]. Availabele at: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

Sysoienko I.A.

Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer at Department of Finances, Banking and Insurance
Kherson National Technical University

Karlyuka D.O.

Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer at Department
of Economy Enterprise and Economic Security
Kherson National Technical University

MONITORING OF LEGAL NORMATIVE ACTS OF TAX RISKS

The activity of economic subjects must be under taxation. It brings related risks. Therefore, the monitoring of legal acts related to tax risks is actual for business.

The Ukrainian tax law does not give determination of tax risk. At the same time, The Tax Code of Ukraine gives notion of the tax risk as probability of non-declared (incomplete declaration) tax payments by economic subject and its obligation within tax legislation.

The Tax Code of Ukraine considers the substantial risk as the risk, which acceptance is necessary for controlled operations.

There are next fiscal risks related to activity of economic subjects:

– the Reduction of tax and non-tax payments including net profit (income) from economic activity of the unitary enterprises. One also includes dividends from shares of the economic subjects with a state ownership in the authorized capital;

– the warranty state obligation under condition of impossibility to fulfill by economic subjects their obligations according to creditors and guarantors conditions;

– the State support for economic subjects in order to cover losses. The provided by state according to law of Ukraine "About a state support for economic subjects";

– other risks that can bring financial and other losses or problems with liquidity of the economic subject what increase expenses and losses of centralized state funds.

The state control and risk assessment authorities perform the following tasks:

- 1) the forming of informational database of the risks management system for official authorities;
- 2) the analysis, evaluation and identification of risks using information technology;
- 3) the development and implementation of practical risk management measures;
- 4) the analysis of results and adjustments risk management measures.